

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

22. februar 2005

2004-222-139
/sml-EBST

Resumé

Kommissionen har med forordning (EF) Nr. 206/2005 af 4. februar 2005 besluttet at indføre endelige beskyttelsesforanstaltninger mod import af opdrættede laks.

Det er ikke i dansk interesse, at der gennemføres en regulering af laksemarkedet, der reducerer den danske lakseforarbejdningsindustri mulighed for at få den nødvendige tilførsel af råvarer fra Norge til verdensmarkedspris.

1. Baggrund og indhold

UK og Irland anmodede på vegne af et mindre antal skotske og irske lakseproducenter i februar 2004 Kommissionen om at iværksætte den særlige beskyttelsesforanstaltning ved import af opdrættslaks i EU.

Kommissionen indførte den 15. august 2004 foreløbige landespecifikke kvoter. Danmark indbragte sagen for Rådet den 6. september 2004. Da sagen ikke blev behandlet af Rådet inden for tidsfristen på 3 måneder, bortfaldt kvoterne den 6. december 2004.

Kommissionen har efter drøftelser med medlemslandene af flere forslag til endelige beskyttelsesforanstaltninger truffet beslutning om at indføre importbegrænsning med virkning fra den 6. februar 2005. Der indføres mindstepriser (MIP), landespecifikke kvoter samt en strafold ved overskridelse af kvoten. Beskyttelsen rammer primært importen fra Norge, Chile og i mindre omfang Færøerne. Derudover fastsættes, at der ved forældning ved EU's grænse skal stilles et sikkerhedsbeløb på ca. 10 % af prisen, hvilket stiller høje og bebyrdende krav til handelsvirksomhedernes og forarbejdningsindustriens løbende likviditet. De endelige foranstaltninger er dermed væsentligt mere importrestriktive end de foreløbige foranstaltninger.

Kvotesystemet løser ikke de generelle strukturelle problemer blandt det fåtal af irske og skotske lakseproducenter, der støtter indførelsen af beskyttelsesforanstaltninger.

Reguleringen medfører en reducere af den danske lakseforarbejdningsindustri mulighed for at få den nødvendige tilførsel af råvarer fra Norge til normal markedspris.

Chile finder ligeledes anvendelse af beskyttelsesforanstaltninger uacceptabel og har indbragt sagen for WTO. Norge har meddelt også at ville indbringe sagen for WTO.

2. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet har ikke været hørt i sagen.

3. Nærhedsprincippet

Kommissionen forholder sig i beslutningen ikke til nærhedsprincippet. Regeringen finder, at beslutningen er i overensstemmelse med disse principper, da Kommissionen i henhold til Rådsforordning (EC) Nr. 3285/94 ad 22. december 1994 om fælles regler for import og ophævelsesforordning (EC) Nr. 518/94 efter konsultation i Safeguard Komiteen kan indføre beskyttelsesforanstaltninger.

4. Gældende dansk ret

Beslutningen omhandler alene EU-ret

5. Høring

Der har i Handelspolitisk Specialudvalg været enighed om at indstille, at Danmark indbringer sagen med henblik på behandling i Rådet, da det ikke har været muligt at indgå en forhandlet aftale mellem Norge og Kommissionen.

6. Andre landes holdninger

11 medlemslande har på møde den 21. januar 2005 i EU's Safeguardkomite meddelt ikke at kunne støtte indførelsen af beskyttelsesforanstaltninger mod import af laks. Opretholdes disse positioner, kan der i Rådet etableres et klart blokerende mindretal mod beslutningen.

7. Foreløbig dansk holdning

Principielt er det ikke i dansk interesse, at der gennemføres en regulering af laksemarkedet, der reducerer den danske lakseforarbejdningsindustri mulighed for at få den nødvendige tilførsel af råvarer fra Norge til verdensmarkedspris.

Den færøske eksport til EU forventes imidlertid ikke berørt, medmindre den fastsatte mindstepris begrænser efterspørgslen efter færøske laks.

Det færøske landsstyre er ligesom regeringen principielt imod en regulering af laksemarkedet, men er alligevel indstillet på at acceptere de nu

indførte tiltag, bl. a. fordi det færøske opdrætserhverv ser dem som et mindre onde end en eventuel anti-dumpingsag.

8. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Beslutningen vurderes ikke at have lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

9. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Det må forventes, at beslutningen vil medføre tab af arbejdspladser i visse yderregioner samt en nedgang i lakseeksporten.

Danmark er stor-importør af laks fra Norge og udgør sammen med Frankrig, Polen og Tyskland EU's største forarbejdningsindustri. Alene i Danmark er den direkte beskæftigelse 2.000-3.000 personer med en samlet eksportværdi på ca. 1,8 mia. kr. Derudover skønnes 6.000 personer at være indirekte beskæftiget med forarbejdningen af laks. Den danske industri er placeret i yderområder, der er særligt afhængig af at forarbejde laks. Det må forventes, at et utilstrækkeligt kvotesystem vil få mærkbare negative konsekvenser for både beskæftigelse og eksport. Derudover vil et kvotesystem medføre store planlægningsmæssige problemer, da der skabes usikkerhed om leveringssituationen af råvarer til en given pris. Spekulation i markedet med følgende prisusikkerhed kan ikke udelukkes.

Indførelsen af mindstepriser på importen vil medføre en årlig regning til den danske fiskeforarbejdningsindustri og forbrugerne på ca. 500 mio. kr. Derudover vil der på årsbasis samlet set skulle stilles en sikkerhedsstillelse på ca. 300 mio. kr.

Indførelsen af beskyttelsesforanstaltninger vil medføre betydelige merudgifter til administration hos toldmyndighederne i forbindelse med daglig ekspedition og kontrol ved fortoldning, sikkerhedsstillelsesordningen samt kontrol af ordningen.

10. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg, men Folketingets Europaudvalg er den 24. august 2004 blevet orienteret i sagen i forbindelse med Kommissionens beslutning om at indføre foreløbige beskyttelsesforanstaltninger.